

ΟΙ ΕΝΔΟΞΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΤΟΥ
1821
Ἡ
ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΑΙΡΙΣΤΑΙ, ΚΑΤΗΧΗΤΑΙ, ΚΛΗΡΙΚΟΙ, ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ,
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ ΉΡΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ,
ΔΩΡΗΤΑΙ, ΛΟΓΙΟΙ, ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ.

ΥΠΟ
ΑΓΑΠΗΤΟΥ Σ. ΑΓΑΠΗΤΟΥ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΕΝ ΠΑΤΡΑΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. Σ. ΑΓΑΠΗΤΟΥ.
(ΟΔΟΣ ΜΑΙΖΩΝΟΣ)
1877

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ

Γεώργιος Βαρνακιώτης

Γόνος μιᾶς τῶν περιφανεστάτων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος οἰκογενειῶν, πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως περίπου αἰῶνος καταγραφείσης ἐν τοῖς μητρώοις τοῦ Ἄρεως, ὁ στρατηγὸς Γεώργιος Νικολοῦ, Βαρνακιώτης ἐγεννήθη εἰς Βάρνακα τῆς Ἀκαρνανίας ἐξ οὗ προσέλαβε καὶ τὸ δι' οὗ ἐγνώσθη ἐν τῷ κόσμῳ ἐπώνυμον.

Καὶ τὸ μὲν ἔτος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἀκριβῶς δὲν εἶναι γνωστὸν ἐκ τινῶν ὅμως ἱστορικῶν σημειώσεων ὀδηγούμενοι, συμπεραίνομεν ὅτι ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1778 ἢ 1779 ὥστε κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς τοῦ 1821 ἐπαναστάσεως διετέλει ἐν ὅλῃ τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας τῇ ἀκμῇ. Ἦν υἱὸς τοῦ μεγάλου Καπετάνου τοῦ Ξηρομέρου Νικολοῦ, ἕγγονος δὲ τοῦ περιφήμου ἀρματωλοῦ Γιάννου, ὅστις ἐν ἔτει 1769 μεταβὰς διὰ τοῦ ὑπὸ τὸν Ὀρλώφ κατὰ τὸ Ἴόνιον πέλαγος καταπλεύσαντος Ῥωσικοῦ στόλου εἰς Κριμαίαν μεθ' ἱκανοῦ ἀριθμοῦ λογάδων Ἀκαρνάνων, ἐνδραγάθησε κατὰ τὸν πρὸς τοὺς Τούρκους πόλεμον, τιμηθεὶς δ' ἐπαξίως δι' ἀνωτέρου στρατιωτικοῦ βαθμοῦ καὶ παρασήμου, ὡς τὰ παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ Βαρνακιώτου ἀξιωματικὰ ἔγγραφα μαρτυροῦσιν, ἔπεσεν ἐπὶ τέλους εὐκλεῶς μαχόμενος ἐν τῷ πεδίῳ τῆς δόξης. Ὁ δὲ πατὴρ τοῦ Γεωργίου Βαρνακιώτου Νικόλαος, πρωῖμως ἀποθανών, ἀφῆκεν αὐτὸν διάδοχον ἐν τῇ καπετανίᾳ τοῦ Ξηρομέρου, ἐκδοθέντος καὶ τοῦ προσήκοντος Σουλτανικοῦ ὀρισμοῦ.

Ἐξ ἀρχῆς τοῦ σταδίου αὐτοῦ ὁ νεαρὸς οὗτος τῶν γηρασάντων ἐν ὅπλοις ἀρματωλῶν ἀρχηγὸς, διεκρίθη ἐπὶ πολεμικῇ ἀνδρείᾳ καὶ ἀτομικῇ βαρύτητι. Πολὺ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τὰ δημιουργήματα, καὶ, ὡς τότε συνήθως ἐκαλοῦντο, πρωτοπαλλήκαρα αὐτοῦ, ἀνερχόμενα καὶ κατερχόμενα τῆς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας τὰ ὄρη, καὶ διασχίζοντα διὰ τῆς ἀστραπῆς τοῦ πυροβόλου αὐτῶν τὰ πυκνὰ σκότη, ἐν

οἷς ἔθνησκε λησμονημένος ὁ Ἑλληνισμός, παλμὸν ἤγειρον ὑψηλὸν ἐν τῇ ἀλγούσῃ καρδίᾳ τοῦ Ἑλληνοῦ, καὶ τὴν παρήγορον ἐνέβαλλον τοῖς πᾶσιν ἐλπίδα, ὅτι ὁ ἀνὴρ, εἰς ἐν νεῦμα τοῦ ὁποῖου καὶ ξίφη ἐγυμνοῦντο καὶ πυροβόλα ἐκρότου, εἶχε τὴν θέλησιν οὐ μόνον νὰ ποιήσῃται χρῆσιν ἐν δέοντι τῆς δυνάμεώς του ταύτης κατὰ τῶν τυραννούντων τὴν δυστυχῆ πατρίδα, ἀλλ' ὅτι καὶ συνειργάζετο μετὰ τῶν ὁ μεταγῶν αὐτῶ, ὅπως ἐπιταχύνῃ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐπὶ κεφαλῆς τιθέμενος τῶν σιδηροφορούντων ἀρματωλῶν, πολεμῆσῃ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ δόξης τῆς πατρίδος του τοὺς ὠμοὺς τυράννους αὐτῆς.

Τῶντοι αἱ προσδοκίαι τῶν εἰδόντων ἐκ τοῦ πλησίον ἢ ἐξ ἀκοῆς τὸν υἱὸν τοῦ διασῆμου Νικολοῦ, δὲν ἐψεύσθησαν. Πολὺ πρὶν ἢ τὰ παθήματα, οἱ στεναγμοὶ καὶ τὰ αἵματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, γεννήσωσι καὶ συμπήξωσι τὴν πυρπολήσασαν τὴν Ἀνατολὴν Φιλικὴν Ἑταιρείαν, ἤρξατο ὁ Βαρνακιώτης πῦρ ἱερὸν μεταδίδων ἐκ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν μεθ' ὧν συνεκοινωνεῖ, συνδιελέγετο καὶ ἀνταπέστελλεν.

Ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς ἐμόχθει ὅπως συγκινήσῃ ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος τὰς καρδίας τῶν ἰσχυρῶν, ἐν οἷς καὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἐν τοῖς Ἰονίοις νήσοις στρατηγῶν Γάλλων ἢ Ρώσων, ἐπέτυχε δὲ νὰ λάβῃ, κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1804 συνεπείᾳ ἐπιμόνου ἐπιτηδεΐας καὶ ἀληθῶς ὑψηλῆς ἐργασίας, παρὰ τοῦ κόμητος Μοντενίγου Γενικοῦ πληρεξουσίου τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσιῶν, ἰδιόγραφον ἐπιστολὴν, ἐν ἣ ἔνυπῆρχον καθαρότατα αἱ λέξεις «... Ἐκ δευτέρου σᾶς ἐπιβεβαιῶ ὅτι πάντα θέλω ἔχει διὰ τὸ ὑποκείμενόν σας ὅλην τὴν κλίσιν καὶ ὅλην τὴν προθυμίαν κλπ... Ὁ εὐγενέστατος κ. Σ. Νεράντζης μοῦ ἀνέφερε καταλεπτῶς τὰς ὁμιλίαις, ὅπου μὲ αὐτὸν ἐλάβετε διὰ ζώσης φωνῆς, μοῦ ἐπαρέστησε τὴν καλὴν διάθεσιν, τὴν σταθερὰν γνώμην σας καὶ τὴν ἐπιθυμίαν σας, μείνατε ἀναπαυμένος ἐπειδὴ καὶ ὁ ἔνθερμος πόθος σας ἐκπληρωθήσεται βέβαια.... φορηθῆτε πρὸς τούτοις ὅτι ἔγινε γνωστὸν τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ κραταιοῦ Αὐτοκράτορος ἐμοῦ δεσπότη ὁ ζῆλος σας καὶ ἡ καλὴ σας προαίρεσις. Φυλάξατε αὐτὰς τὰς ἀρετὰς εἰς τὴν καρδίαν σας». Ἐπάλαιον ἀφ' ἐτέρου καὶ κατὰ τοῦ Ἀλῆ τοῦ φρικώδους καὶ πανισχύρου ἐκείνου τῶν Ἰωαννίνων Σατράπου, ὅστις μὴ δυνηθεὶς νὰ εὕρῃ ἐν τῷ ὑπερηφάνῳ Βαρνακιώτῃ, ὄργανον τῶν ὀρέξεών του ὠμοσε τὴν ἐξόντωσιν αὐτοῦ.

Ἰδὼν ὅμως ὁ αἰμοχαρῆς οὗτος τύραννος, ὅτι πρὸς κέντρα λακτίζει, θέλων δὲ ν' ἀντεπεξέλθῃ ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν ἐν Μπερατίῳ καὶ Γαρδικίῳ ἰσχυρῶν πολεμίων αὐτοῦ, οἵτινες καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐχθροὶ ἐτύγγανον, ἔκλινε τὴν φοβερὰν κεφαλὴν του πρὸ τοῦ Βαρνακιώτου, ὅστις, εἴτε κατὰ τοῦ Ἀλῆ πολεμῶν, εἴτε μετὰ τοῦ Ἀλῆ συγκινδυνεύων, ἔδειξεν ὅτι οὐχὶ μόνον ἀντίπαλος εἶναι δεινός, ἀλλὰ καὶ φίλος πολῦτιμος.

Ἡ κατὰ τὰς μάχας Γαρδικίου καὶ Μπερατίου σύνεσις καὶ ἀνδρεία τοῦ Βαρνακιώτου, τοσοῦτον ἐθαυμάσθησαν τότε ὑπὸ τε τῶν Ἀλβανῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὥστε καὶ ὠραῖον ἐποίησαν οὗτοι δημῶδες ὑπὲρ αὐτοῦ ᾄσμα, τὸ ὁποῖον καὶ σήμερον ἀκόμη κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα ψαλλόμενον, ὑπομιμνήσκει τὸν ἥρωισμὸν του.

Ἄλλ' ὅτε τῆς ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας ἡ σάλπιγξ ἠχήσασα ἐν ταῖς Ἡγεμονίαις, συνετάραξε καὶ ἀνεστάτωσε τὴν Πελοπόννησον, ὁ Βαρνακιώτης εὐθύς κατεῖδε τὴν ὑποφώσκουσαν ἠῶ τῆς ἐθνεγερτηρίου ἡμέρας, ἣν πρὸ τόσο χρόνου ὄνειροπόλει, καὶ ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω μετὰ τόσης μερίμνης παρεσκεύαζεν. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ Στερεὰ δὲν ἠδυνήθη συγχρόνως μὲ τὴν Πελοπόννησον νὰ ὑψώσῃ τῆς ἐπαναστάσεως τὴν σημαίαν, ἀλλ' ἡ μικρὰ αὕτη βραδύτης συνέπεια τὸ μὲν τῆς πρὸς πολυαρίθμους

Τουρκικὰς στρατιᾶς γειτονίας, τὸ δὲ εὐλόγου δισταγμοῦ, ὃν ἠσθάνοντο πολλοὶ τῶν μεγάλων τῆς Ἑλλάδος ἀνδρῶν, ὡς ὁ Καποδίστριας, ὁ Κοραΐς, ὁ Κουντουριώτης καὶ ἄλλοι, φοβούμενοι μὴ ὡς ἐκ τοῦ προτέρου ἢ ἐπανάστασις καταπινηθῆ εἰς τὰ σπάργανά της, δὲν ἠδυνήθη ὁμως νὰ ἐμποδίσῃ καὶ ἐν αὐτῇ τὴν ἔκρηξιν τῆς μεγάλης πυρκαϊᾶς, καθ' ἣν ἐν τοῖς πρώτοις ὁ Βαρνακιώτης ἀναφαίνεται ὁ φοβερώτερος πυρπολητής.

Καὶ ἐν τῇ Στερεᾷ καὶ κατὰ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα ἔχαιρεν, ὡς εἴπομεν, ὁ φιλόπατρις Καπετάνος μεγίστην ἐπ' ἀνδρεία, συνέσει, καὶ ἐπιρροῇ ὑπόληψιν. Πολὺ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀγῶνος, ὡς ἐκ τῶν ἐπισήμων αὐτοῦ σχέσεων εἶχε συντελέσει εἰς τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ παρασκευὴν τῶν πνευμάτων, πάντες δὲ καὶ πρὸ καὶ κατὰ τὸν ἀγῶνα πρὸς αὐτὸν ἠτένιζον ὡς τὸν κυριώτερον τῆς ἐπαναστάσεως μοχλὸν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἑλλάδι, τοῦτο δὲ καταφαίνεται ἐκ τῆς ἐν μέρει δυστυχῶς περισωζομένης ἀλληλογραφίας αὐτοῦ, ἐν ἣ πολλὰ εὐρίσκονται μαρτυροῦσαι τοῦτο ἐπιστολαί τοῦ Ἰγνατίου, Κολοκοτρώνη, Καραϊσκάκη, Ρώμα, Μάρκο Μπότσαρη¹ κλπ. αἵτινες καταχωροῦνται ὡς ἐγράφησαν, καὶ τοῦ ἐν μυστικῇ συνελεύσει πρακτικοῦ τῆς ἐν Ἀγρινίῳ Γερουσίας, ἐν ᾧ σημειοῦται «χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Βαρνακιώτου οὐδεὶς τῶν λοιπῶν Καπετάνων ἤθελε συμφωνήσῃ εἰς τὸ νὰ λάβῃ τὰ ὄπλα κατὰ τῶν τυράννων τῆς πατρίδος».

Ἄφοῦ λοιπὸν μετὰ συνέσεως προδιέθεσε τὰ πράγματα τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ἔδωκε δὲ τὴν 10 Μαΐου τοῦ 1821 τὸ σημεῖον τῆς ῥήξεως, ἀμέσως ἢ περικυκλοῦσα αὐτὸν ἐκλεκτὴ φάλαγξ πυκνοῦται, πολλαπλασιάζεται διὰ τῶν κινήτων ἐτοίμως εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ἀετῶν τῆς Ἀκαρνανίας, διαιρεῖται, ἀπλοῦται ἀνὰ πᾶσαν τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα καὶ συμπλέκεται εἰς πάλιν δεινὴν μετὰ τῶν Τούρκων.

1 γενναϊότητα στρατηγέ σεπροσκινό.

ὁ κερὸς εσίμωσε καὶ πρέπει νὰ μου δόσις τιν συμβολή του το τί ἔχο νακάμο εγὸ στὶ καὶ ειδικί μου ανθρώπι εσφίχθησαν καὶ ὅλι εἰξένι τόρα προσταξέμε ἀνέχῃς εἰσιχία ναελθὸ νὰ κουβεντιάσουμε ὄχι καιδενέχῃς εἰσιχία αφτοῦ κόπιασε εδὸ καὶ μένο

εἰς τοὺς ορισμοῦσου

ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΤΣΑΡΙΣ.

1822 Ἀβγούστου 7.

... σὶ εμῖς στοκάρελι ἄλον ἀποτὶν ἀφεντιὰ σου δὲν λογαριαζόμε οὔτε διὰ νὰ μὰς καμὶ δουλιὰ οὔτε νὰ μὰς δόσι σὶμβουλί...

εἰς τοὺς ορισμοῦσου

ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΤΣΑΡΙΣ.

.... ληπόν ος φρόνημος ὅποῦ ἦσε καρτερούμε νὰ μὰς δόσις συμβολή... (καὶ παρακατιόν) οὔτε το ἀσκήρη σου οὔτε ἀδελφόσοι μὰς κάνει ηχτιζὰς καθὸς μὰς κάνει η συμβολή της ἀφεντιάσου

εἰς τοὺς ορισμοῦ σου

ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ. »

« Πληροφορηθεὶς παρὰ τοῦ φιλογενοῦ; Ἦβου Ρήγα τὸ ἔξοχον τοῦ ὑποκειμένου σου καὶ τὴν φρόνησίν σου ἐπήνεσα τὸν χαρακτήρα σου καὶ τὴν φιλογενειάν σου ἐξακολούθει λοιπὸν γενναῖς τὰ κινήματά σου μὲ τὴν συνήθη σου ἀνδρείαν καὶ φρόνησιν κλπ. » καὶ ἐν ἄλλῃ «χαίρω ὅτι μὲ τὴν πλέον μεγάλην προθυμίαν συντρέχεις εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος καὶ φυλάττεις ἀμόλυντον καὶ καθαρὸν τὸ ὄνομα τὸ ὅποιον οἱ προπάτορές του σοὶ ἄφησαν κλπ.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Ἄμα δὲ τῇ ἐνάρξει τοῦ ἀγῶνος ἡ ἐν Βραχωρίῳ Γερουσία πρῶτιστα πάντων κατωνόμασε τὸν Βαρνακιώτην Στρατηγὸν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ συγχρόνως διώρισε χιλιάρχους αὐτοῦ τοὺς διασημοτέρους τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος πολεμάρχους².

Λαβῶν δὲ ἅπασαν τὴν διεύθυνσιν τῶν ὄπλων, ἐξώρμησεν ἀμέσως ἔνθους κατὰ τῶν εἰς διάφορα μέρη ἐστρατοπεδευμένων Τούρκων, καὶ τὸν μὲν ἀδελφὸν αὐτοῦ Γιώτην μετὰ 400 λογάδων Ἀκαρνάνων πέμπει κατὰ τοῦ Ἄγρινιου, ὅπου ἐνισχυθεὶς καὶ ὑπὸ ἄλλων ὀπλαρχηγῶν, κτυπᾷ οὗτος ἐρρωμένος τοὺς Τούρκους, αὐτὸς δὲ ὀρμῇ πρὸς τὸ Μακρυνόρος, διακόπτει ἐκεῖ τὴν συγκοινωνίαν τῶν ἐχθρῶν, συντρίβει τὰς φάλαγγας ὅσαι ἐξ Ἄρτης ὀρμήσασαι ἔσπευδον πρὸς σωτηρίαν τῶν θραυομένων ἐν τῇ Δυτικῇ Ἑλλάδι ομοθρήσκων των, καὶ ἐξαίφνης ἀκούεται εἰς Ἄγρινιο, ἔνθα ἡ παρουσία του καταπαύει τὴν αἱματοχυσίαν, παραδοθέντων αὐτῷ τῶν Τούρκων, οἵτινες μεγίστην πρὸς αὐτὸν ἔτρεφον ὑπόληψιν, ἔνεκεν τῆς ἀτομικῆς καὶ οἰκογενειακῆς του εὐκλείας, ὡς τοῦτο παρακατιόν θέλομεν ἶδει κατὰ τὴν ἀνάκτησιν τοῦ Μεσολογγίου καὶ Αἰτωλικοῦ. Τὰ ἀποτελέσματα δὲ τῆς καταλήψεως τοῦ Ἄγρινιου ὑπῆρξαν καὶ μέγιστα καὶ ταχέα, ἐντὸς δὲ ὀλίγων ἡμερῶν οὐδεὶς ἐν τῇ Δυτικῇ Ἑλλάδι ἔμεινε Τούρκος.

Συστήσας μετὰ τοῦτο εἰς Μακρυνόρος στρατόπεδον διὰ τῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς του χιλιάρχων Δ. Ἰσκού, Γώγου Μπακόλα, Ἰωάννου Ράγκου, Ἀλεξ. Βλαχοπούλου, Καραϊσκάκη Μακρῆ κλπ. καὶ ἀποστείλας τὸν Τσόγκα κατὰ τῶν Τούρκων τῆς Βονίτσης, περιέτρεχεν ἀπανταχοῦ, ἐπιφέρων τὸν θρίαμβον τῶν Ἑλληνικῶν ὄπλων. Ὅτε δὲ οἱ Τούρκοι ἐπωφελοῦμενοι τῆς ἀπουσίας τοῦ εἰς Μακρυνόρος ἰδίως προσηλωμένου Βαρνακιώτου, προσέβαλον καὶ μετετόπισαν τὸν Τσόγκαν, ἡ τόλμη των αὕτη, τὴν παρουσίαν αὐτοῦ προκαλέσασα, ἀπέβη αὐτοῖς ὀλεθριοτάτη διότι σπεύσας ταχύς ἐπίκουρος τοῦ ἀναγκασθέντος νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν Τζόγκα, κτυπᾷ τοὺς Τούρκους καὶ κλείει πάλιν αὐτοὺς ἐν τῷ φρουρίῳ.

2

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ

Ἡ ΓΕΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τῷ Γενναιοτάτῳ Στρατηγῷ κυρίῳ

Γεωργάκῃ Νικολοῦ (Βαρνακιώτῃ)

Ἡ τοπικὴ Συνέλευσις ἡ ἐν Βραχωρίῳ συγκροτηθεῖσα πληροφορουμένη διὰ τὰς ἀρετάς σου, καὶ διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς Πατρίδος ἀνδραγαθίας Σου ἐξελέξατό Σε Στρατηγὸν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ αὐτῆς, τὸ ὁποῖον σοὶ περικλείεται. Ἐνῶ συγχαιρόμεθα τὴν πατρίδα διὰ τὴν ἀξιοτίμητα τοῦ ὑποκειμένου πρὸς τὸ ὁποῖον ἐνεπιστεύθη τὸ τοιοῦτον ἀξίωμα, σου φανερόνομεν ὅτι προσκαλοῦν τὴν προσοχὴν σου τὰ μέρη τὰ ὁποῖα ὁ ἐχθρὸς ἐπαπειλεῖ. Ἀφοῦ λοιπὸν συναθροίσεις τοὺς χιλιάρχους, κάμει ἐκεῖνην τὴν σκέψιν, ἥτις εἶναι ἀρμοδία πρὸς ἀπάντησιν τῶν ἐχθρῶν, διατάττων κάθε πρᾶγμα μὲ τὴν συνήθη σου φρόνησιν. Μετέρχου τὸ ἔντιμον ἐπάγγελμα τὸ ὁποῖον ἡ πατρίς σοὶ ἐνεπιστεύθη μὲ τὸν γνωστὸν ζῆλον καὶ προθυμίαν σου καὶ ἔρρωσο εὐδοκιμῶν.

Ἐν Βραχωρίῳ τὴν 22 Μαρτίου 1822.

Διὰ τὸν Πρόεδρον τῆς Γερουσίας

Γ. ΠΡΑΙΔΗΣ. - Π. ΓΑΛΑΝΗΣ- Γ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ.- Χ. ΣΤΑΙΚΟΣ-ΑΝΑΓΝ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ. -
ΙΩ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ-ΑΝΤΩΝ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ - ΑΝΑΓΝ. ΜΑΚΡΥΣΥΓΚΟΥΝΗΣ - ΜΗΤΣΟΣ
ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

(Τ. Σ.) Ν. ΛΟΥΡΙΩΤΗΣ,

Ἐνῶ δὲ ἐπανώρθου τὰ πράγματα ἐν Βονίτση, προεννόει ἀφ' ἑτέρου καὶ περὶ τοῦ Γώγου, ὅστις ἀποκλεισθεὶς, ὑπὸ τῶν ἐξ Ἰωαννίνων ἐπιδραμόντων Τούρκων ἐν τῇ θέσει « Σταυρός » ἦν κατέλαβεν ὅπως παρακωλύσῃ τὴν κατὰ τῆς ἐπαρχίας τῶν Τσουμέρκων εἰσβολὴν αὐτῶν, ἤθελεν ἀφεύκτως καταστροφῇ, ἂν μὴ ἐπικουρία ταχέως ῥιφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βαρνακιώτου εἰς τὰς πλευρὰς τῶν Τούρκων, ἐδίωκεν ἐκεῖθεν αὐτοὺς ἀποδεκατισθέντας.

Ἄλλ' οὗτοι μὲν μεγάλως μετὰ μικρὸν ἐνισχυθέντες ἐπέτυχαν δι' ἄλλης ὁδοῦ νὰ εἰσβάλωσιν κατὰ τῶν Τσουμέρκων, ὁ Βαρνακιώτης δὲ ἰδὼν τὴν δυστυχή ταύτην ἐπαρχίαν ἀπειλουμένην ὑπὸ σπιφῶν ἀτιθάσων, ἅτινα ὠδήγει πρὸς τὴν λεηλασίαν καὶ τὰς ὠμότητας ὁ αἰμοχαρὴς Ἀλῆ Πασσᾶς Ἀναπλιώτης, εἰς ἕτερος τῆς Βόσνας, καὶ ὁ ἔτι ὠμότερος τούτων Σούλτσε Κόρτσας, ἐκινήθη ὁ ἴδιος κατ' αὐτῶν ὀλίγων ὁρῶν βραδύτης ἤθελε πληρωθῆ διὰ χύσεως οὐκ ὀλίγου ἀθῶου αἵματος, ἔνεκα δὲ τούτου ἀκράτητος ἢ ἐκλεκτῆ πλὴν ὀλιγάριθμος φάλαγξ ἐβάδιζε μετὰ θάρρους ἡρωϊκοῦ κατὰ πολλαπλασίῳν Τούρκων, ὁ δὲ διοικῶν αὐτοὺς Βαρνακιώτης, ὅστις οὐδέποτε ἔστρεψε τοῖς ἐχθροῖς τὰ νῶτα, ἔτοιμος ἦν νὰ δώσῃ τῆς λεοντίου πάλης τὸ σύνθημα, ὅποτε μαυθάνει ὅτι τετρακισχίλια γυναικόπαιδα ἐν τῇ θέασει Θωδῶργαινα καταφυγόντα, στενῶς ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ τουρκικοῦ στρατοῦ. Στρέφεται ὅθεν πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, καὶ καταφθάσας ἐν στιγμῇ καθ' ἣν ἡ ἰσχύς καὶ τὰ πολεμοφόδια ἐξηντλοῦντο τῶν ὀλίγων προασπιστῶν τῶν κινδυνευόντων, ρίπτεται βαρὺς ἐν τῷ μέσῳ τῶν Τούρκων, ἐπιφέρων τὴν ἀταξίαν καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρικών σπιφῶν. Διὰ σειρᾶς τοιούτων ἀλλεπαλήλων θριάμβων καὶ ἢ τῶν Τσουμέρκων καὶ ἢ τοῦ Ραδοβιζίου ἐπαρχίαι ὀλοσχερῶς ἀπαλλαγεῖσαι πάσης ἐχθρικής ἐπιδρομῆς, ἐχαιρέτησαν τὸν Βαρνακιώτην ὡς σωτήρα τῆς ἐπαναστάσεως. Καὶ ἀληθῶς ἡ σωτηρία καὶ ἡ ἐξασφάλις τῶν ἀθῶων πλασμάτων, οὐ μόνον ἀνεπτέρωσε τὸ φρόνημα τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ παρέσχεν εἰς τὸν ἀγῶνα πλείονας μαχητὰς, διότι προθύμως πάντες συνέτρεχον βλέποντες τὰς οἰκογενείας αὐτῶν ἐκτὸς παντὸς ἐξ ἐχθρικής εἰσβολῆς κινδύνου.

Τὰς νίκας ταύτας ἠκολούθησεν ἕτερα ἐπίσης ἔνδοξος καὶ τ' αὐτὰ ἐπενεγκοῦσα σωτήρια ἀποτελέσματα ἐπὶ χιλιάδων Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες καταφυγοῦσαι εἰς Κάλαμον τῆς Ἐπτανήσου, καὶ ἀπηνῶς ἐκδιωχθεῖσαι εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀκαρνανίας ὑπὸ τοῦ μισέλληνο ἀρμοστοῦ Ἄδαμ, ἔμελλον νὰ γίνωσι θῦμα τῆς θηριωδίας τῶν ἐπερχομένων κατ' αὐτῶν ὑπὸ τὸν Κιουταχῆ Τούρκων, ἂν μὴ ἔσωζεν αὐτὰς ὁ περιλάλητος τοῦ αἵτου κατὰ τὴν 10 Αὐγούστου 1822 τοῦ Βαρνακιώτου θριάμβος. Ὁ Κιουταχῆς μετὰ τὴν ἐν Πέτα ἦτταν τῶν Ἑλλήνων, ἦτταν ἦν προέβλεψεν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ προλάβῃ ὁ Βαρνακιώτης, διότι αἱ παρεισφύσσασαι πολιτικαὶ διχόνοια ἐσκότιζον τὸν νοῦν τῶν διοργανισάντων τὴν ἀτυχή ταύτην ἐκστρατείαν, ὁ Κιουταχῆς λέγομεν ἀποβὰς εἰς παραλίαν τινὰ τῆς Ἀκαρνανίας θέσιν «Λουτράκι» καλουμένην ἐδῆου καὶ κατέστρεφεν ἀκωλύτως τὰ περίξ, ἐπὶ μᾶλλον δὲ θαρρυνόμενος ἤρξατο βαδίζων πρὸς τὰ ἐνδότερα, σκοπῶν νὰ συμπληρώσῃ τὴν καταστροφὴν, καὶ καταλάβῃ τὰ ἐκ τοῦ Καλάμου ἀπανθρώπως ἐκδιωχθέντα τριακοντακισχίλια πλάσματα τοῦ Θεοῦ. Μόλις ὁμως φθάσας πλησίον τοῦ χωρίου Ἄετοῦ συναντᾷ τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν, καὶ διασκορπίσας εὐάριθμον αὐτοῦ σῶμα, ὁρμᾷ καὶ κατὰ τοῦ μέρους τοῦ Προφήτου Ἥλια, ὅπερ κατεῖχεν ὁ Βαρνακιώτης μετὰ τοῦ Γρίβα. Ἐνταῦθα ὁμως ἀπαντᾷ ἀνδρείαν ἥς πολλάκις μέχρι τοῦδε οἱ Τούρκοι ἔλαβον πείραν, μετὰ ὀκτάωρον δὲ μανιώδη μάχην τρέπεται ἠττημένος καὶ καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν εὐαρίθμων πλὴν λεοντοκάρδων ἐκείνων τοῦ Σταυροῦ μαχητῶν, οἵτινες ὑπὸ τῶν δύο ἡρώων στρατηλατῶν αὐτῶν

ὀδηγούμενοι πολιορκοῦσιν αὐτὸν στενωῶς . Καὶ βεβαίως δὲν ἤθελε πολὺ ἀργότερον ὁ Κιουταχῆς διασπείρει τὴν φρικήν ἐν ταῖς πεδιάσι τῆς Ἀττικῆς, ἂν ἡ ἀντιζηλία τινῶν ὀπλαρχηγῶν ἀναχωρησάντων αὐτοβούλως δὲν ἤθελεν ἐμποδίσει τὸν Βαρνακιώτην τοῦ νὰ ἐξοντώσῃ μετὰ τῆς πολυαρίθμου αὐτοῦ στρατιᾶς τὸν Τοῦρκον σατράπην.

Τὰς μάχας τοῦ Βραχωρίου, Ζαπαντίου, Μακρυνόρους, Πέτα, Πλάκας, Κομποτίου, Βονίτζης Λουτρακίου, Παλίμπεϊ κλπ. ὧν μνεῖαν ποιεῖται ἡ ἱστορία, ἕτεροι ἀκολουθοῦσι τοῦ Βαρνακιώτου Ἴνδοξοὶ ἀγῶνες, ἀλλ' αἱ πολιτικαὶ διχοστασίαι ἀπέρχονται δυστυχῶς ἤδη συνεπιφέρουσαι τὴν αἰώνιον αὐτῶν συνοδόν, τὴν ἐθνικὴν ἀσθένειαν, καθ' ἧς οὐδὲν ἴσχυσαν τοῦ Βαρνακιώτου τὰ καθ' ἅπασαν τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα θαύματα. Ἡ γιγαντομαχία εἶχεν ἤδη διατρέξει τὸν μέσον περίπου τῆς μακρᾶς αὐτῆς διαρκείας δρόμον, ὅποτε ἡ συμφορὰ καὶ ἡ πολιτικὴ διχόνοια διασπείρασαι πανταχοῦ τὴν ἀσυμφωνίαν καὶ τὴν ἀποθάρρυνσιν ἀφῆκαν ἐλεύθερον τὸ στάδιον εἰς πολυαρίθμους Τουρκικὰς στρατιᾶς, αἵτινες ὑπὸ τὸν Κιουταχῆ καὶ τὸν Ὁμέρ Βρυώνην πανταχόθεν εἶχον εἰσβάλει οἱ δὲ παραίτιοι τῆς οἰκτρᾶς ταύτης καταστάσεως τῶν πραγμάτων καταπλαγέντες ὑπὸ τῆς ἀπειλούσης τὴν ὀλοσχερῆ τῆς ἐπαναστάσεως καταστολῆν εἰσβολῆς, οὐδὲν ἕτερον εὔρον σωτηρίας φάρμακον, εἰμὴ τὴν διὰ στρατηγηματικὸν τινος μέσου ἀναστολῆν τῆς ἐπερχομένης θυέλλης. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἐχρειάζετο ἀνὴρ, τοῦ ὁποίου αἱ ἀνδραγαθίαι ἤθελεν παράσχει πρὸς πάντας τὴν πίστιν, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἤθελεν ἐπιβάλλει τοῖς Ὀθωμανοῖς τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην. Ἐχρειάζετο ἐπὶ πλέον ἀνὴρ, τὸν ὁποῖον ἄκρατος πατριωτισμὸς ἤθελε παροτρύνει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν σχεδίου, ὅπερ καὶ ἐπιτυχὸν καὶ ἀποτυχὸν ὀλεθριοτάτας ἐπηπείλει κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ συνεπειᾶς. Παρὰ τίνι ἄλλῳ ἠδύναντο ν' ἀνεύρωσι τ' ἀπαιτούμενα ταῦτα εἰμὴ παρὰ τῷ στρατηγῷ Βαρνακιώτῃ;

Μετ' ἐπιμονῆς λοιπὸν καὶ δακρύων παρεκάλεσαν σύμπαντες αὐτὸν, ἀπέναντι τοῦ φοβεροῦ κινδύνου, νὰ σώσῃ διὰ τοῦ ἐπισήμως ὀρισθέντος στρατηγηματικὸν μέτρον τὴν κινδυνεύουσαν πατρίδα, οἱ δὲ προύχοντες τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ὁ διευθύνων τὰ πολιτικὰ τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος πράγματα Ἀ. Μαυροκορδάτος, ἀπηύθυναν αὐτῷ ἐπίσημον ἔγγραφο, ἐκφράζον τὴν ἐσχάτην τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἀπόγνωσιν καὶ ὀρίζον τὴν θυσίαν, ἣν ἀπῆται παρ' αὐτοῦ ἡ τῆς κινδυνευούσης; πατρίδος φωνή³.

3 «Ἡ Δυτικὴ Ἑλλάς ἔφθασεν εἰς ἀκμὴν τοιαύτην καθ' ἣν μόνη ἡ γενικὴ συνδρομὴ καὶ προθυμία τῶν κατοίκων τῆς μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας, εἰμπορεῖ νὰ τὴν ἀσφάλισῃ ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ τοὺς ὄνυχας. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη ἡ προθυμία (ἀνευ τῆς ὁποίας οὐδὲν γενναῖον κατορθοῦται, λείπει κατὰ τὸ παρὸν δι' ἐξωτερικὰς τινὰς αἰτίας, δὲν μένει ἄλλη καταφυγὴ, παρὰ τὸ νὰ γενῆ στρατήγημα ἐπιτήδειον ν' ἀναβάλλῃ τὴν παροῦσαν ὀρμὴν τοῦ ἐχθροῦ, ἕως ὅτου νὰ γενῆ τρόπος νὰ συναχθῶσιν οἱ σκορπισμένοι Ἑλληνας. Τοιοῦτον στρατήγημα δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ μία προσπονητικὴ διαπραγματεύσεως προσκυνήσεως, ἡ ὁποία ἐκτεινομένη εἰς μῆκος θέλει δώσει καιρὸν νὰ οἰκονομηθῶσι πρὸς τὸ συμφέρον τὰ πράγματα. Κοινὴ γνώμη λοιπὸν ὄλων ἡμῶν τῶν ἐναυθὰ παρειαυθέντων, διορίζεται ὁ γενναϊότατος στρατηγὸς Γεώργιος Νικολοῦ (Βαρνακιώτης) τοῦ ὁποίου ὁ ἄμεμπτος καὶ φιλελεύθερος χαρακτήρ, σύρει ὄλων τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς ἑαυτὸν νὰ πραγματοποιῆ τὸ εἰρημένον στρατήγημα, μεταχειριζόμενος πᾶν ὅ, τι ἡ φρόνησις του ἤθελε τὸν ὑπαγορεύσει, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν του, σκοπὸν κοινῶς παρὰ πάντων ἐγκρινόμενον καὶ ἐπιθυμούμενον, τοῦ νὰ κερδίσῃ δηλ. καιρὸν, καὶ ἐν τούτῳ νὰ προετοιμασθῶσι τὰ σωτήρια μέσα διὰ τὸ μετὰ ταῦτα.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ. - ΚΩΝΣΤ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΥ. - ΙΩ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ - ΣΠΥΡ.

ΚΟΥΡΚΟΥΜΕΛΗΣ. - ΑΘΑΝ. ΡΑΖΗΣ. - ΕΥΘ. ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ. - Ν. ΚΑΡΠΟΥΝΗΣ. - ΔΗΜ.

ΠΛΑΤΥΚΑΣ. - ΠΑΝΟΣ ΡΑΓΚΟΣ. - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΛΤΙΝΟΣ. - ΝΙΚΟΛΑΚΗΣ ΔΗΛΟΥ.

Πρὸς τὴν φωνὴν ταύτην οὐδέποτε ἐκώφευσεν ὁ φιλόπατρις Βαρνακιώτης, διὸ καὶ ἤδη, καὶ τοὶ δυσχεραίνων, ἀνεδέχθη τὸ ἀνατεθέν αὐτῷ βαρὺ ἔργον. Μετὰ σπανίας δὲ συνέσεως ἐργασθεὶς ἀναστέλλει ἀφ' ἐνὸς κατὰ τὴν δοθείσαν αὐτῷ ἐντολὴν τὰς ἐξ Ἄρτης ἐτοίμους νὰ κατέλθωσι Τουρκικὰς στρατιὰς, ἐπιτυγχάνει δ' ἀφ' ἐτέρου τὴν σωτηρίαν τοῦ Μεσολογγίου, ὅπερ ἀπαράσκειον καὶ ἀσθενῶς ὑπὸ τριακοσίων μόνον ὀπλιτῶν φρουρούμενον, εὐκόλως ἤθελεν ἐκπορθηθῆ ὑπὸ τῶν Τουρκαλβανῶν εἰς πρώτην ἔφοδον, ἂν μὴ ὁ Βαρνακιώτης καταστρατηγούμενος τὸν Ὀμῆρ Βρουώνην κατῴρθου τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐπιθέσεως καὶ τὴν ἐπὶ 15 ἡμέρας εἰς Κριονέρι ἀπομάκρυνσιν τῶν πολιορκητῶν, ὅπως ἀναμείνωσι τὴν ἄφευκτον δῆθεν παράδοσιν τῆς πόλεως, μέχρις οὗ οἱ ἐν αὐτῇ πολιορκούμενος ἐνισχυθέντες ἀπέκρουσαν πᾶσαν διαπραγματέυσιν. Τὴν σπουδαίαν ταύτην τοῦ Βαρνακιώτου ὑπηρεσίαν πρὸς τὸ ἔθνος, ἣν τινες παραδόξως ἠθέλησαν νὰ διαστρέψωσι ἄλλοις αὐτὴν ἀποδόντες, πλείστοι ὅσοι ἀφηγοῦνται, καὶ ὁ εὐρεθεὶς ἐν Μεσολογγίῳ κατὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην Γεώρ. Γαζῆς ἐδημοσίευσεν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ.

Πλὴν δυστυχῶς ὁ φιλόπατρις στρατηγὸς ὑπέστη, ὡς μὴ ὤφειλε, τοῦ φθόνου καὶ τῆς ἀείποτε ὡς πρόσκομμα τὴν ἀληθῆ ὑπεροχὴν καὶ τὰς μεγάλας ἐκδουλεύσεις θεωρούσης ἀρχολιπαρίας τὰ ἰοβόλα βέλη. Κακὴ τῆς Ἑλλάδος μοῖρα συνετάραττε τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸν ἑλληνικὸν σύνδεσμον διὰ τῆς ἔριδος, ἣν ἡ φιλοδοξία ὀλίγων ἀνθρώπων ὑπεθέρμαινε, ὡς δὲ πλείστοι περιφανεῖς τοῦ ἀγῶνος στρατηλάται, οὕτω καὶ ὁ Βαρνακιώτης μυρίας ὑπέστη ἐπιβουλάς καὶ καταδιώξεις ἐκ μέρους τῶν πρωταγωνιστούντων τότε πολιτικῶν ραδιούργων. Τούτου ἕνεκεν, μετὰ τόσους ἀγῶνας καὶ τόσας σωτηρίους τῇ πατρίδι δάφνας, βλέπομεν αὐτὸν πρὸς καιρὸν ἀκουσίως μὲν ἀπέχοντα νὰ πρωταγωνιστήσῃ ἐν τῇ πολεμικῇ παλαίστρᾳ, ἀλλὰ μηδὲ πρὸς στιγμὴν παύοντα μεγάλας καὶ σωστικὰς νὰ προσφέρῃ τῇ κινδυνευούσῃ πατρίδι ἐκδουλεύσεις. Οὕτως, ἐνῶ καταδιώκεται ὑπὸ τῶν πολιτικῶς διοικούντων τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα, ὁ Βαρνακιώτης ὅμως ἐξακολουθεῖ βοηθῶν τὴν πατρίδα, καὶ κατ' ἐπανάληψιν κατορθώνει νὰ κρατήσῃ ἀργοὺς τοὺς ἐπιδραμόντας Τούρκους τοὺς ὁποίους ἐντὸς ὀλίγου τῆς Ἀκαρνανίας τὰ ὄπλα καὶ τοῦ χειμῶνος ἡ ὀρμὴ καταναγκάζει κατεστραμμένους ν' ἀποχωρήσωσι.

Τοιαῦται ὑπηρεσίαι καὶ τόση δόξα ἔμελλον βεβαίως νὰ ἐπικρατήσωσι τῶν μικροραδιοουργῶν, αἵτινες τόσα κακὰ προξένησαν εἰς τοὺς λαοὺς πάντοτε. Καὶ πράγματι ἐπεκράτησαν, διότι τοῦ Βαρνακιώτου ἡ ἰσχύς καὶ ἡ φήμη οὐδὲ ἐπ' ἐλάχιστον ἠλαττώθη, νέον δὲ στάδιον ἀνοίγεται αὐτῷ αὐθις, μόλις τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ ὁ ἀστὴρ ὠχρίασε πρὸ τῆς πατριωτικῆς λάμπειος τοῦ ἀφιχθέντος ἀειμνήστου Καποδιστρίου. Καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ὁ Κυβερνήτης εἶχεν ἐκτιμήσει τὴν ἀξίαν καὶ τὸν ζῆλον τοῦ Βαρνακιώτου, μεθ' οὗ καὶ συνειργάσθη εἰς τὴν προπαρασκευὴν αὐτῆς, διαρκούσης δὲ ταύτης ἡ ταχύπτερος φήμη ἀπανταχοῦ εἶχεν ἀποδείξει ὀρθὴν τὴν μεγάλην περὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ ἰδέαν, ἣν ἔκτοτε ἐμόρφωσεν ὁ περίουσις πολιτικὸς ἀνὴρ, διὸ μόλις ἀφιχθεὶς, πρῶτον πάντων προσεκάλεσε τὸν ἀρχαῖον αὐτοῦ φίλον Βαρνακιώτην, εἰς ὃν καὶ ἀνέθηκε τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ὑποδουλωθείσης πάλιν ἕνεκεν τῶν περιστάσεων ἃς ἐξέθημεν ἤδη. Τὸ ἔργον ἦτο σπουδαῖον, ἐξ αὐτοῦ δὲ ἐξηρτᾶτο τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, διότι, ἄνευ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν μετρῶν τούτων ἡ Εὐρώπη δὲν ἤθελε ποτὲ συνέλθει, ἵνα σκεφθῆ περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀνεξαρτησίας λαοῦ ὑποδούλου. Διὰ τοῦτο δὲ ἐνθέρμως ὁ κατὰ τὴν Στερεὰν τοποτηρητῆς τοῦ Κυβερνήτου Αὐγουστίνος Καποδιστρίου ἐνητένισε πρὸς τὸν Βαρνακιώτην ὡς τὸν μόνον δυνάμενον νὰ παράσχῃ τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν φίλην πατρίδα.

Πρόθυμος καὶ πάλιν ὁ Βαρνακιώτης ὁρμᾷ πρὸς νέους θριάμβους, ἐντὸς δὲ μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος συλλέξας περὶ αὐτὸν 1200 λογάδας Ἀκαρνάνας, ἐπιτίθεται κατὰ τῶν Τούρκων καὶ ἐκδιώκει αὐτοὺς ἐκ τοῦ Ξηρομέρου πρὸς τὸν Καρβασαρά, ὅπου στενωῶς πολιορκήσας ἀναγκάζει αὐτοὺς νὰ παραδοθῶσιν⁴, ἔπειτα περιτρέχων ταχὺς εἰς τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος καθαρίζει ἐντελῶς αὐτὰς ἀπὸ τῶν ἀπολειφθέντων Τούρκων, καὶ τέλος κυριεύει τὴν πόλιν τῆς Βονιτζῆς μετὰ λαμπρὰν νίκην, πολιορκήσας δ' ἐν τῷ φρουρίῳ αὐτῆς τὴν Τουρκικὴν φρουράν, κατορθώνει τῆς σημαντικῆς ταύτης στρατηγικῆς θέσεως τὴν παράδοσιν. Τότε ὁ Βαρνακιώτης ἐπιλαμβάνεται τῶν περὶ παραδόσεως καὶ αὐτῆς τῆς Πρεβέζης διαπραγματεύσεων, συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ Καποδιστριαῦ ἀτυχῶς ὅμως ἢ ὑπόθεσις αὕτη ἐματαιώθη, ἔνεκεν τῆς ἀπερισκέπτως διαταχθείσης ὑπὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Τζούρζ ἀποπλεύσεως τοῦ ἐν τῷ Ἀμβρακικῷ κόλπο Ἑλληνικοῦ στολισκοῦ⁵. Τῆς Ἑλλάδος αἱ ἐλπίδες ἀνεπτέρωθησαν τότε, ἡ δὲ Ἑλληνικὴ σημαία ἀγερόχως πανταχοῦ ἐκυμάτιζεν. Ὑπελείπετο ὅμως ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ὀθωμανῶν τὸ πολυπαθὲς πλὴν ἔνδοξον Μεσολόγγιον καὶ τὸ Αἰτωλικόν, ἅπερ στενωῶς τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα πολιορκοῦσιν ἐκθύμως συντρέχοντος τοῦ ἀκαμάτου Βαρνακιώτου προσκληθέντος ἐπὶ τούτῳ εἰς Βασιλάδιον ἔνθεν ἐνεργεῖτο ὑπὸ τοῦ Μιαούλη καὶ τοῦ Αὐγουστίνου ὁ διὰ θαλάσσης ἀποκλεισμός.

Ἡ πολιορκία ὅμως οὐδὲν ἐπετύγχανε καὶ ἡ ἀνάκτησις τῆς ἱερᾶς ταύτης χώρας βεβαίως δὲν ἤθελεν ἐπιτευχθῆ ἂν ὡς λέγει ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ καὶ ὁ Γεώργιος Γαζῆς τυγχάνων τότε γραμματεὺς τοῦ Αὐγουστίνου εἰς τὰς στρατιωτικὰς ὑποθέσεις, ἔλειπεν ὁ Βαρνακιώτης⁶. Ἀνυπομόνως βλέπων τὴν ἐπικίνδυνον βραδύτητα τῆς πολιορκίας ἀπεφάσισε διὰ παρατόλμου ἀποπείρας νὰ καταπαύσῃ ταύτην. Αὐθόρμητος ὅθεν προσφερθεὶς ἐπανειλημμένως εἰσηλθεν εἰς Μεσολόγγιον καὶ ἐπιμόνως ἐν δυσὶν ἡμέραις ἐργασθεὶς, κατώρθωσε τὴν διὰ τῆς τόλμης καὶ ἐνεργητικότητος αὐτοῦ

4 . . . Ἐπαινῶ τὴν δραστηριότητα καὶ τὸν ζῆλον σου μετὰ τὴν ὁποῖον ἐνηργήσατε νὰ ἐλευθερωθῆ τὸ Ξηρόμερον ἀπὸ τὴν παρουσίαν τῶν Τούρκων κλπ.

26 Μαρτίου 1829

Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

. . . Ἡ ἐνέργειά Σας εἰς τὸ νὰ ἐξέλθουν οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τὸν Καρβασαρά ἐφάνη εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν ἴδιον Κυβερνήτην πολλὰ ἀρεστόν. Τοῦτ' αὐτὸ τὸ εὐτυχὲς ἐπιτύχημα εἶμαι εὐελπὶς ὅτι θέλομεν κάμει καὶ εἰς τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ καὶ Αἰτωλικῷ μετὰ τὸν ἐνταῦθα ἐρχομὸν Σας ὅπου σᾶς προσμένω μετὰ ὅλην τὴν χαρὰν νὰ ἔλθητε πρὸς ἀντάμωσίν μου μετὰ τὸ Πάσχα κλπ.

10 Ἀπριλίου 1829.

ΑΥΓ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

5 Εἶναι περιττὸν νὰ Σᾶς προτρέψω νὰ ἐπαγρυπνήσετε εἰς κάθε τρόπον διὰ νὰ εὐχαριστηθῆ ὁ Μουσταφὰ Ἀγάς καὶ νὰ πιστεύσουν οἱ Ὀθωμανοὶ ὅτι ἐνεργοῦνται οἱ συνθήκαι μετὰ καλὴν πίστιν, ἀκρίβειαν καὶ φιλανθρωπίαν, ἐπειδὴ γνωρίζω καὶ τὴν φρόνησίν σας καὶ τὸν πατριωτισμὸν σας . . .

. . . Ὄταν Θεοῦ θέλοντος φθάσητε εἰς Πούνταν ἢ Βόνιτζαν μὴν ἀμελήσητε τὴν ἄλλην ὑπόθεσιν τοῦ Βελίμπεϊ. Ἐπιθυμῶ νὰ μοῦ φέρετε ἢ νὰ μοῦ γράψετε μετὰ ἀνθρωπὸν σίγουρον, τί εἶναι εὐκόλον νὰ γίνῃ καὶ τὸ χρειάζεται κλπ.

Ἀπὸ τὸ δίχροτον

6 Μαΐου 1829.

Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

6 Τοῦ γεγονότος τούτου αὐτόπτης ὑπῆρξαν καὶ ὁ ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημίῳ ἔτι ζῶν σεβαστὸς καθηγητῆς τῆς φιλοσοφίας Κ. Φίλιππος Ἰωάννου, ὅστις ἐτύγχανε τότε γραμματεὺς παρὰ τῷ Ναυάρχῳ Μιαούλῃ.

ματαίωσιν τῶν σχεδίων τοῦ Ἄγγλου Σπόντσερ (ἐπίτηδες καταπλεύσαντος πρὸς ἄρσιν τοῦ ἀποκλεισμοῦ) καὶ τὴν παρράδοσιν τοῦ τε Μεσολογγίου καὶ τοῦ Αἰτωλικοῦ, ἅπερ οἱ Τούρκοι κατεπίσθησαν νὰ παραδώσωσιν εἰς χεῖρας αὐτοῦ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς συνθήκης γενομένης τὴν 2 Μαΐου 1829, καὶ τῶν πρὸς τὸν Βαρνακιώτην ἐπιστολῶν τῶν Τούρκων ὄπλαρχηγῶν⁷.

Ἡ ἀνάκτησις τοῦ Μεσολογγίου συνεπλήρωσε τὸ ἀνατεθέν εἰς τὸν Βαρνακιώτην μέγα ἔργον καὶ ἐπέσυρε δικαίως τὸν θαυμασμόν τῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων. Ἄνευ ταύτης ἢ ἀπελευθέρωσις τῆς Στερεᾶς δὲν ἐξησφαλίζετο, ἢ δὲ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἤθελε κυρωθῆ, διότι οὐσιώδης βᾶσις τῶν συνδιασκέψεων τοῦ εὐρωπαϊκοῦ συνεδρίου εἶχε τεθῆ ἢ ἀνεξαρτησία τῶν πράγματι ἀπελευθερωμένων χωρῶν. Οὕτως ὁ Βαρνακιώτης, ὅστις πρῶτος ἀνεκέρηξεν ἐν τῇ δυτικῇ Ἑλλάδι τὴν ἐλευθερίαν, αὐτὸς καὶ ἐπεσφράγισε ταύτην διὰ τῶν μεγάλων τοῦ ἔργων καὶ τοῦ τελευταίου τούτου κατορθώματος, ἅπερ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μία τῶν λαμπροτέρων σελίδων τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας.

Τὸ ἥρωϊκὸν δρᾶμα ἐτελείωσεν, ὁ δὲ μεγαλάνυμος πολεμιστὴς μηδεμίαν ἐπιζητήσας ἀμοιβὴν ἀπεσύρθη ἡσύχως παρὰ πάντων τιμώμενος καὶ ἰδίως παρὰ τοῦ Κυβερνήτου, ὅστις ἐξόχως ἠγάπα τὸν ἄνδρα ἔνεκεν τῶν ἔργων καὶ τῆς ἀρχαιότηεν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς πατρίδος συνδεσάσης αὐτοὺς ἱερᾶς φιλίας· διὸ αὐτὸν μὲν διετήρησεν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ στρατηγοῦ, εἰς δὲ τὸν ἀδελφόν του Γιώτην ἀπένειμε τὸ τοῦ χιλιάρχου. Συστηθέντων δὲ τριῶν πολεμικῶν δικαστηρίων τοῦ μὲν ἐν Πελοποννήσῳ πρόεδρος διωρίσθη ὁ Δ. Πλαπούτας, τοῦ δὲ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ, Ἑλλάδι ὁ Νότης Μπότσαρης καὶ τοῦ ἐν τῇ Δυτικῇ ἔδραν ἔχοντος τὸ Μεσολόγγιον, ὁ Γεώργιος Βαρνακιώτης, ἔχων ὑπ' αὐτὸν ὡς μέλη τοὺς Διαμάντην Ζέρβαν, Στάθην Κατσιογιάννην, Ν. Τσαβέλαν, Α. Ἰσκον, Δῆμον Τσέλιον, Ἰωάν. Κουτσονίκαν, Γεώργ. Λάμπρου Ζέρβαν, καὶ γραμματέα τὸν Γ. Γαζῆν.

7 Πολυαγαπητέ μου φίλε Καπετάν Γεωργάκη Σὲ ἀκριβοχαιρετῶν Φίλε μου λαμβάνοντας τὸ γράμμα σου εἶδα νὰ μοῦ γράφης πράγματα ἄτοπα ὅπου μὲ ὄλην τὴν φρονιμάδα ὅπου ἔχεις ἐγελάσθηκες πολὺ, ὅπου ἐγὼ ἐὰν δώσω τὸ Μεσολόγγι πλέον δὲν ἔχω ζωὴ ἀπὸ τὸ Ρούμελι καὶ κάλλιο ν' ἀποθάνω τιμημένος καὶ ὑγίαινε.

1829 20 Ἀπριλίου Μεσολόγγιον.

Ὁ φίλος σου

ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ ΓΚΙΡΙΤΛΗΣ.

Φετάγα Ἀδελφέ μου.

Σοῦ κάνω Σελιάμι καὶ εἰδοποιῆσε ὅτι λαμβάνοντας τὸ γράμμα μου εὐθὺς νὰ γίνης χαζίρι νὰ ἔβγῃς ἔξω, ὅτι ἰδοῦ ὅπου εὐθὺς ἐβγήκαμε καὶ ἡμεῖς, ἀκόμη δὲ ὅσα σκλαβάκια εὐρίσκονται αὐτοῦ ὅλα νὰ τὰ παραδώσῃς εἰς τὰ χεῖρα τῶν Ῥωμιῶν χωρὶς νὰ κρατήσῃς οὔτε ἓνα, ὅτι μᾶς εὐγαίνει μπελάς.

1829 Μαΐου 2 Μεσολόγγι

(Τ. Σ.) ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ ΓΚΙΡΙΤΛΗΣ.

« ἀγαπητέ μας ἀδελφὲ καπετάν γιοργάκι ἀκριβὸς σεχερετούμε καὶ σουφιλούμε τὰ μάτια καὶ μὰ τὰ φιληκόν μας σουφανερόνομε ὅτι μέραν μετινημέρα ἀκαρτερούσαμεν ἀπόκρισὴν σου νὰ μάθομεν τικουβεντες ἔκαμες μὲ τὸν μουσταφαγά ὅτι ξέρις πολακαλά ὅπου τὸ ἀνατολικὸν τοίχομεν νὰ σουτοδάσομεν στοχερί σου καθὸς σούεχομεν δόση καιτηντιμήν μας καὶ τὰ κεφαλιαμάς εἰς τὸ χέρι σου καὶ ετζινατοξέρις διατούτο ἀδελφέ μας σούεχομεν πολὴν ρετζά χωρὶς ἄλλο νακοπηάσης εἰς ὀπήον μέρος ἀγαπαῖς νακουβεντιάσομε στοματικὸς .

Ταῦτα καὶ Θεοθεν καλὲς ἀντάμοσες

μαγίου 2 ἀνατολικόν

(Τ. Σ.) ΦΕΤΑΓΑΣ (Τ. Σ.) ΜΗΤΖΑΝΙΣ.

Αἱ αὐταὶ δὲ ἀποκλειστικῶς ἠθικαὶ τιμαὶ καὶ μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ὁθωνοῦ περιέβαλον τὸν ἔνδοξον τῆς ἐπαναστάσεως στρατηλάτην, μεχρισοῦ τὴν 28 Ἰανουαρίου 1842 ὅτε ἐτελεύτησεν ἐν Μεσολογγίῳ, ταφεῖς ἐν τῇ θέσει ἅγιος Ἀθανάσιος παρὰ τὸ φρούριον, ὅπερ τοσάκις ἀπηλευθέρωσεν.

Γεώργιος Βαρνακιώτης

Ἀπόσπασμα «Γεώργιος Βαρνακιώτης»
ἀπὸ τὸ βιβλίο «Οἱ πρωταγωνισταὶ τῆς Ἑλλάδος»
τὸ ὁποῖο διαμορφώθηκε σὲ ψηφιακὴ μορφή ἀπὸ ἀντίτυπο
γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς ἰστοσελίδας www.pentalofo.gr

www.pentalofo.gr